

Toimintasuunnitelman ohjeistus ja lomakkeisto 2026–28 suunnitteluun

Sisälllys

Tähän dokumenttiin on koottu ohjeistusta ja taustamateriaalia seurakuntien ja yhteisten palveluiden toiminta- ja taloussuunnittelun (TTS) tueksi. Ohjeistuksessa on otettu huomioon toimintasuunnitelman linkittyminen uuteen strategiaan.

Materiaalissa käsitellään mm. seuraavia asioita:

- Taustoitusta toiminta- ja taloussuunnittelun tueksi
- **Uudet kirjaukset TTS-lomakkeille: työhyvinvoinnin kehittämistavoitteet ja hiilineutraaliustiekartalla eteneminen**
- Vaikuttavan toiminnan suunnittelun huoneentaulu ja tavoitteiden muotoilu
- TTS-prosessin vaiheet ja keskeiset päivämäärät vuonna 2025.

Dokumentin loppuun on koottu Sinfosta löytyviä tausta-aineistoja ja tutkimuksia, jotka tukevat toimintaympäristön hahmottamisessa ja oman toiminnan kehittämisessä.

Taustaa ja vinkkejä toiminta- ja taloussuunnittelun tueksi

KIRKKO HELSINGISSÄ
KYRKAN I HELSINGFORS

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan strategian ohjaamana lyhyellä aikavälillä

PITKÄ AIKAVÄLI (4+ v)

Kirkko Helsingissä
-strategiaprosessi ja
seurakuntien oma
strategiatyö

Strateginen suunnittelu

Kirkko Helsingissä -strategian ja seurakunnan oman strategian kuvaama tulevaisuuden suunta, tavoitteet ja mittarit sekä niiden seuranta

LYHYT AIKAVÄLI (1+2 v)

Seurakuntien ja
yhteisten palveluiden
TTS

Toiminta- ja taloussuunnittelu

Toiminnan ja siihen tarvittavien resurssien määrittely
(mm. henkilöstö, osaaminen ja rahavarat)

Toiminnan ja talouden suunnittelu lähtee strategiasta

Muuttuva toimintaympäristö, helsinkiläisten tarpeet ja strategioissa määritelty tulevaisuudenkuva ohjaavat toiminnan ja talouden suunnittelua.

Haluamme taata, että helsinkiläiset saavat kirkolta tukea hengelliseen elämäänsä ja tarvitsemansa palvelut kaikkialla kaupungissa, kaikissa elämäntilanteissa.

Tavoitteemme on olla elinvoimainen ja kasvava yhteisö, jonka rakenteelliset säästöratkaisut on toteutettu vastuullisesti, ajoissa ja yhdessä sopien. Tekemisestä välittyy kristillisyys, rohkeus ja yhteistyö.

Toiminta- ja taloussuunnitelman lähtökohtana ovat Kirkko Helsingissä -strategian visio ja valinnat:

- Olemme kasvava kristillinen yhteisö olla, tulla ja toimia
- Toimimme monikielisenä hengellisenä yhteisönä
- Olemme merkityksellinen nuorille aikuisille
- Vahvistamme hyvän tekemisen verkostoja
- Rakennamme toivon teoilla parempaa huomista.

Toimimme niin, että edistämme tulevien sukupolvien hyvää elämää. Toimintamme on ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja hallinnollisesti kestävä. Suunnittelua ohjaavat seurakuntien omat strategiat ja yhteinen Kirkko Helsingissä -strategia.

Huoneentaulu: kohti vaikuttavaa toiminnan suunnittelua

- **Lähde liikkeelle tavoiteltavasta muutoksesta.**
- **Yhdistä ihmisten tarpeet ja seurakunnan vahvuudet.**
- **Yhdessä onnistuu paremmin.**
- **Kirjaa konkreettisia tavoitteita.**
- **Innosta ja innostu!**

Huoneentaulu: kohti vaikuttavaa toiminnan suunnittelua

- **Lähde liikkeelle tavoiteltavasta muutoksesta.** Mitä haluat, että suunnittelukauden jälkeen oman seurakunnan alueella tai Helsingissä on toisin? Miten strategian tavoitteet näkyvät seurakunnan toiminnassa ja ihmisten elämässä?
- **Yhdistä ihmisten tarpeet ja seurakunnan/yksikön vahvuudet.** Mitä toimintaa kannattaa jatkaa, mitä uutta kokeillaan? Minkä tekemisestä on parempi luopua?
- **Yhdessä onnistuu paremmin.** Pohdi, miten seurakunta tai yksikkö voi syventää yhteistyötään toisten seurakuntien ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Millaisia mahdollisuuksia yhteistyö avaa rahoitukselle ja osaamiselle?
- **Kirjaa konkreettisia tavoitteita.** Selkeästi määritellyt ja mitattavat tavoitteet auttavat toiminnan suuntaamisessa, kehittämisessä ja uuden oppimisessa. Muista, että työtavan kuvaaminen ei ole itsessään tavoite.
- **Innosta ja innostu!** Tuloksellinen työ innostaa ja antaa voimaa – kokeile rohkeasti ja jaa opit muille. Onnistumisten jakaminen ja niistä palkitseminen kannustavat jatkamaan.

Määritä tavoite, jonka toteutumista voi arvioida

- Hyvä tavoite on konkreettinen ja yksityiskohtainen.
 - ”Aloitamme uutta vain yhdessä yhteistyökumppaneiden ja osallisten kanssa”
- Toiminnallisia tavoitteita voivat olla esimerkiksi seuraavan tyyppiset tavoitteet*
 - Jokaisen jumalanpalveluksen suunnittelussa on työntekijöiden lisäksi ainakin yksi seurakuntalainen.
 - Kaikki työmuodot osallistuvat vuorollaan jumalanpalveluksen valmisteluun.
 - Rippikouluilla pyritään tavoittamaan 95 % ko. ikäluokasta.
 - Luodaan nuorisotyön/diakoniatyön/vanhustyön arviointijärjestelmä.
 - Diakoniatyössä keskusteluun pääsee x päivän sisällä.
- Hyvä vaikuttavuustavoite on perfektissä ja sisältää jo itsessään mittarin. Esimerkiksi:
 - ”vuoden 2025 päättyessä tilojen käyttöaste on noussut 20 % ja tavoitellut ryhmät ovat löytäneet kirkon tiloihin”
 - ”vuoden 2028 päättyessä seurakunnan yhteisöt ovat monimuotoistuneet ja tavoittaneet yhä useamman erityis- ja vähemmistöryhmiin kuuluvan”
 - ”vuoden 2027 päättyessä järjestelmien kehittyminen ja automatisaatio on johtanut siihen, että xx % myyntilaskujen tiliöinnistä tapahtuu robotiikan avulla, jolloin vapautuva resurssi voidaan käyttää esimerkiksi vaikuttaviin kohtaamisiin”

Arvioi vaikuttavuus ja määritä vastuu

Arvioi toimintatavan vaikuttavuutta.

- Kuinka suurta joukkoa toiminta palvelee? Palveleeko toiminta niitä, jotka tarvitsevat sitä eniten? Millaisella muutoksella tavoitetaan ihmisiä paremmin?
- Onko seurakuntalaisten, alueen muiden toimijoiden ja seurakunnan koko työntekijäjoukon voimavarat otettu käyttöön?

Määritä vastuut ja omistajuudet.

- Tavoite ei ole pyrkimys tai suunta. Älä siis käytä passiivia vaan kerro, kuka tekee. Kirjoita niin, että kuka tahansa ymmärtää, mistä on kyse.

Keskitä ja palkitse

Keskitä voimat.

- Karsi tapahtumisen määrää. Keskitä voimat uusien yhteyksien luomiseen ja kahteen, kolmeen vuotuisen päätapahtumaan. Toimi yhdessä toisten työalojen kanssa. Siirrä vastuuta pienryhmistä seurakuntalaisille. Tiedota seurakuntalaisille mahdollisuudesta kokoontua omalla ryhmällä seurakunnan tiloissa.

Mieti työn iloa.

- Tuloksellinen työ innostaa ja antaa voimaa. Kun tavoite vastaa kysymykseen, mikä on vuoden kuluttua toisin, tavoitteen saavuttamisen seuranta motivoi jatkamaan. Älä unohda välitavoitteita. Palkitse edistyminen.

Uudet kirjaukset: työhyvinvointisuunnitelma ja hiilineutraaliustiekartta

KIRKKO HELSINGISSÄ
KYRKAN I HELSINGFORS

Työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelman kirjaaminen TTS-lomakkeelle

- Joka toinen vuosi toteutettavan työhyvinvointikyselyn perusteella laaditut **seurakunta- ja yksikkökohtaiset työhyvinvoinnin kehittämisen tavoitteet sekä yksilöidyt toimenpiteet** kirjataan TTS-suunnitelmiin.
 - TTS-lomakkeelle kirjataan vuonna 2026 toteutettavat toimenpiteet
 - Tavoitteiden / kehittämisalueiden toteutumista arvioidaan ja raportoidaan vuosittain toimintakertomuksessa.

1. Keskustelkaa työyhteisöissä kyselyn tuloksista.
2. Tunnistakaa keskeiset kehittämiskohteet/kehittämisalueet ja toimenpiteet, joita seurakunnissa / yksikössä halutaan tehdä työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Voitte käyttää suunnitelman laatimisessa esihenkilöille jaettua mallia.
3. Kirjatkaa kehittämiskohteet ja toimenpiteet TTS-suunnitelmalomakkeille.

Toimenpiteiden arviointi ja raportointi tapahtuu toimintakertomusten yhteydessä.

Hiilineutraaliustiekartan toimenpiteet

- Hiilineutraaliudessa etenemisen suunnitelma kirjataan TTS-lomakkeelle.
- Hiilineutraaliustiekartan taulukosta 8 (Toimenpiteiden seurantavälit, mittarit ja vastuutahot) tulee valita vähintään 2-3 tavoitetta / vuosi.
- Tavoitteiden tulee olla sekä vaikuttavia että kattaa mahdollisimman suuri joukko seurakunnan / yksikön työntekijöitä.

Helsingin seurakuntien hiilineutraaliustiekartta 2025–2030

Tavoitteenamme on vähentää toiminnassamme syntyviä päästöjä vuoden 2019 tasosta -80 % vuoteen 2030 mennessä.

Kiinteistöt hiilineutraaliuden mahdollistajana

Säilytämme vain tarpeelliset tilat, jatkamme niiden kehittämistä ja varmistamme, että jäljelle jäävät tilat ovat käyttöasteeltaan tavoitteidemme mukaisia

Lisäämme kierrätysohjeistusta ja -mahdollisuuksia sekä parannamme ohjeiden saavutettavuutta

Tarkennamme rakennusten energiankulutuksen seurantaa ja parannamme energiatehokkuutta

Toteutamme suurimman osan työn ja kodin välisistä sekä työpäivän aikana tapahtuvista matkoista kävelen, pyörällä tai julkisilla

Otamme käyttöön ympäristötavoitteet osana rakentamisen hankkeenohjausta ja raportoimme toimenpiteistä osana hankkeiden loppuraporttia

Otamme käyttöön uudet, jatkuvasti kehitettävät vastuullisuuskriteerit ja -ohjeet hankinnoille

Lisäämme kestävästi tuotetun ja kasvisruuan määrää

Vähennämme päästöjä aina ensisijaisesti muilla keinoilla kuin taloudellisesti kumoamalla, ja määritämme keinot kumoamisen toteutukseen

Teemme ympäristökasvatusta osana kaikkia työmuotoja

Raportoimme tiekartan mukaisten toimenpiteiden etenemisestä ja toteutumisesta säännöllisesti johdon infoissa

Tarkennamme metsien ja viheralueiden hiilinielujen arviointia

Kestävämmät tavat liikkua ja hankkia

Suosimme maata pitkin matkustamista kaikessa työmatkustamisessa

Otamme käyttöön kestäviä liikkumistapoja tukevat etuohjelmat ja seuraamme niiden vaikutuksia vuosittaisella kyselyllä

Mahdollistamme monipuolisen etätyöskentelyn, työskentelyn kaikkien seurakuntien tiloissa ja vähennämme turhia siirtymisiä

Tarkennamme päästölaskentaamme ja tunnistamme tarkempaa laskentaa vaativat asiat

Viemme ympäristötavoitteet osaksi perehdytystä ja kehityskeskusteluja

Johtomme ja esihenkilöemme näyttävät omalla toiminnallaan esimerkkiä

Lisäämme ulkoista ja sisäistä ympäristöviestintää

Vaihdamme kiinteistöissä käytetyt kylmäaineet ilmastoystävällisiin vaihtoehtoihin

Lisäämme puulajien määrää ja varmistamme metsien ja nurmialueiden monilajisuuden

Kasvatamme uusia taimia ja varmistamme niiden selviytymisasteen hoitotoimenpiteillä

Huomioimme metsien ja viheralueiden arvon uudisrakennuksissa ja laajennushankkeissa

Aktiivinen vaikuttaminen ja esimerkin näyttäminen

Korvaamme fossiilisia polttoaineita uusiutuvilla polttoaineilla

Vähennän oman liikkumiseni päästöjä

Kulutan energiaa järkevästi

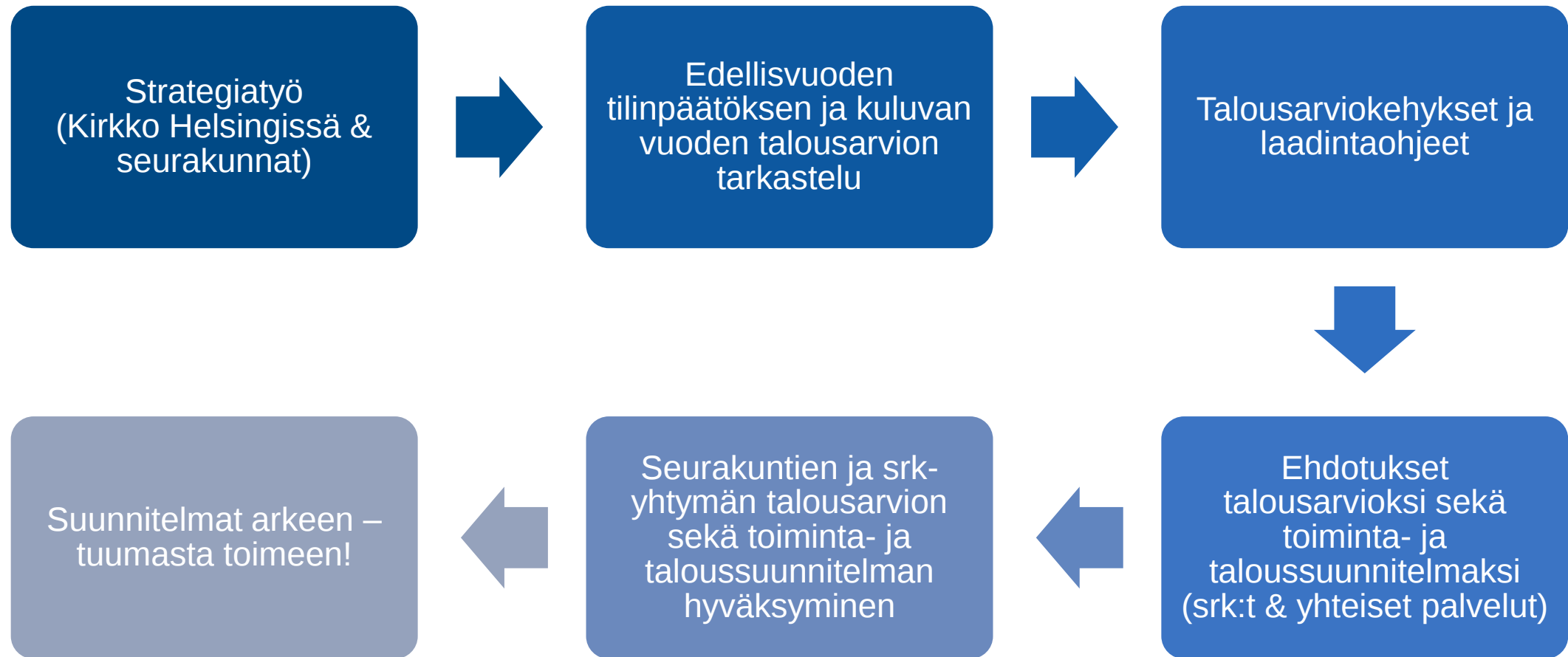
Vähennän jätteiden määrää ja kierrätän monipuolisesti

Rajoitan paperin käyttöä

Jaan tietoa aktiivisesti ja näytän esimerkkiä

Päästöjen vähentäminen ja ilmastohyötyjen lisääminen metsissä ja hautausmailla

Toiminta- ja taloussuunnitteluprosessin eteneminen

Toiminta- ja taloussuunnittelun keskeisiä päivämääriä vuonna 2025

Pvm	Toimenpide
24.4.	YKN:n käsittely vuosien 2025–2027 määrärahaehyksistä
2.5.	Talousarviopohjat avataan
23.8. mennessä	Talousarviopohjien laatiminen FPM:ssä
11.9.	YKN:n 1. käsittely vuoden 2025 talousarvioehdotuksesta
10.10. mennessä	Seurakuntaneuvostojen lausuntojen palautus
30.10.	YKN:n 2. käsittely talousarvioehdotuksesta ja seurakuntaneuvostojen lausunnoista
27.11.	YKN:n 3. käsittely talousarvioehdotuksesta ja esitys yhteiselle kirkkovaltuustolle
11.12.	YKV:n päätös vuoden 2025 talousarviosta sekä vuosien 2025–2027 toiminta- ja taloussuunnitelmasta

Tutkimuksia ja julkaisuja toiminnan suunnittelun tueksi Sinfon Tilannehuoneesta

Aineisto	Käyttömahdollisuuksia
Kirkko Helsingissä -strategia taustamateriaaleineen (mm. toimintaympäristöanalyysi ja valmistelutyö)	Strategiaan tutustuminen, seurakunnan tai osaston oman tulokulman tunnistaminen
Henkilöstön hyvinvointiin liittyvät tutkimustulokset	Työyhteisön, hyvinvoinnin ja työnantajamielikuvan kehittäminen
Arvot 360 Kirkko -karttaliittymään kerätyt tiedot, jäsen- ja väestökehityksen koonnit	Helsingin kaupungin ja seurakuntien toimintaympäristön hahmottaminen
Strategiahaastattelujen tulokset 2022	Helsinkiäisten tarpeiden tunnistaminen
Seurakunnan tai yksikön palvelukuvaukset	Oman toiminnan ja arvolupauksen jäsentely
Palveluiden kuvaus ja arviointi -tutkimuksen tulokset	Palvelutarjonnan ja saavutettavuuden kehittäminen
Mielikuva- ja tunnettuustutkimuksen tulokset	Kirkon toiminnan mielikuvien ymmärtäminen (2025 tulokset 05/25)
Luottamus ja maine -tutkimuksen tulokset 2024	Luottamuksen ja maineen yhteys sidosryhmätukeen
Z-sukupolven ja millenniaalien laadullinen tutkimus 2021, segmentointitiedot karttaliittymässä	Nuorten ja nuorten aikuisten tarpeiden hahmottaminen, ikäryhmän osuus seurakunnan alueella
Kestävyysraportoinnin työkirja kirkolle	Seurakunnan toiminnan kytkeminen kestävyystavoitteisiin
Testamenttivarojen käyttö (tiedot Dynastyssa)	Tuloutuvien varojen suunnitelmallinen käyttö tarkoituksen mukaan

Toiminta- ja taloussuunnittelun lomakkeet

KIRKKO HELSINGISSÄ
KYRKAN I HELSINGFORS

Lomakkeen uudistaminen: Seurakuntien TTS-lomakkeen otsikot ja apukysymykset

Muutokset edelliseseen punaisella

Seurakunnan nimi **Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028**

Tähän meitä tarvitaan

Mitä kaupungista puuttuisi ilman meitä? Mitä jäisi tekemättä?

Suunnittelukaudella erityisen tärkeää

Miten toimintaympäristö muuttuu? Mitä tämä tarkoittaa työllemme? Mikä tai mitkä ovat seurakuntamme pitkäaikaiset strategiset päämäärät (1–3)?

Miten kehitämme toimintaamme, jotta mahdollistamme strategisten tavoitteiden toteutumisen? Kirjatkaa kolme konkreettista toimenpidettä vuodelle 2026 ja niiden onnistumiselle mittarit

Miten seurakunnan oma strategia toteutuu? Miten Kirkko Helsingissä -strategia toteutuu? Mitä kehitämme? Mitä riskejä näemme suunnitelman toteutumiselle?

Helsingiläisten osallisuus

Keitä tarvitaan mukaan toimenpiteiden toteuttajiksi? Miten vastuu jakautuu eri toimijoiden kesken? Miten syvennämme ymmärrystämme helsingiläisten tarpeista? Millä keinoilla tehdään mahdolliseksi toiminnan pohjautuminen tietoon?

Henkilöstö

Millaista henkilöstöä tarvitaan strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi? **Miten huolehditaan työhyvinvoinnista? Kirjatkaa henkilöstökyselyn pohjalta sovitut työhyvinvoinnin toimenpiteet.** Mitä osaamista tarvitaan?

Tilat ja ympäristö

Miten tilat ja digitaalisuus tukevat työn tekemistä? **Mihin Helsingin seurakuntayhtymän hiilineutraaliustiekartan toimenpiteisiin seurakunta sitoutuu hiilineutraaliuden mahdollistamiseksi?**

Selvitys talousarvion poikkeuksista Jos poikkeuksellisesti ylitetään kehys säästöt mukaan lukien, asiasta tulee tehdä selvitys. Jos alijäämä on säästöt mukaan lukien alle neljä prosenttia kehyksestä, kerro tasapainotussuunnitelma tässä. Jos alijäämä on yli neljä prosenttia, tee sen kattamisesta erillinen suunnitelma ja lähetä se talousarvioesityksen liitteenä. Muissa tilanteissa jätä tämä kohta tyhjäksi.

Lomakkeen uudistaminen: Yhteisten palveluiden TTS-lomakkeen otsikot ja apukysymykset Muutokset edelliseen punaisella

Yksikön nimi Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028

Tähän meitä tarvitaan

Mitä kaupungista puuttuisi ilman meitä? Mikä jäisi tekemättä?

Suunnittelukaudella erityisen tärkeää

Miten toimintaympäristö muuttuu? Mitä tämä tarkoittaa työllemme? Mikä tai mitkä ovat yksikön/osaston pitkäaikaiset strategiset päämäärät (1–3)?

Miten kehitämme toimintaamme, jotta mahdollistamme Kirkko Helsingissä -strategian toteutumisen? Kirjatkaa kolme konkreettista toimenpidettä vuodelle 2026 ja niiden onnistumiselle mittarit

Mihin strategian valintoihin yksikössä liitytään ja miten? Mitä kehitämme? Mikä riskejä näemme suunnitelman toteutumiselle? Miten yksikkö kehittää palveluitaan tukemaan seurakuntien toimintaa?

Helsinkiläisten osallisuus ja tiedolla johtaminen

Keitä tarvitaan mukaan toimenpiteiden toteuttajiksi? Miten vastuu jakautuu eri toimijoiden kesken? Miten syvennämme ymmärrystämme helsinkiläisten tarpeista? Millä keinoilla tehdään mahdolliseksi toiminnan pohjautuminen tietoon?

Henkilöstö

Millaista henkilöstöä tarvitaan strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi? **Miten huolehditaan työhyvinvoinnista? Kirjatkaa henkilöstökyselyn pohjalta sovitut työhyvinvoinnin toimenpiteet.** Mitä osaamista tarvitaan?

Tilat ja ympäristö

Miten tilat ja digitaalisuus tukevat työn tekemistä? **Mihin Helsingin seurakuntayhtymän hiilineutraaliustiekartan toimenpiteisiin yksikkö sitoutuu hiilineutraaliuden mahdollistamiseksi?**

Selvitys talousarvion poikkeuksista Jos poikkeuksellisesti ylitetään kehys säästöt mukaan lukien, asiasta tulee tehdä selvitys. Jos alijäämä on säästöt mukaan lukien alle neljä prosenttia kehyksestä, kerro tasapainotussuunnitelma tässä. Jos alijäämä on yli neljä prosenttia, tee sen kattamisesta erillinen suunnitelma ja lähetä se talousarvioesityksen liitteenä. Muissa tilanteissa jätä tämä kohta tyhjäksi.